

تربیت منتظران واقعی

راهبردها و راهکارها

گزارشی از نهمین همایش بین‌المللی دکتربین مهدویت

سیدحسین امامی

در این همایش گفت: ۲۲ مقاله فارسی و ۱۵ مقاله خارجی ارائه خواهد شد.

عناوین مقالات فارسی عبارت بودند از:

۱. «موانع تربیت زمینه‌ساز»: دکتر سیدمحمد مرتضوی، دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد
۲. «تربیت زمینه‌ساز عصر ظهور: اصول و الزامات»: حجت‌الاسلام والمسلمین سیداحمد رهنمایی، مدیر گروه علوم تربیتی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۳. «راهکارهای تربیتی زمینه‌ساز ظهور؛ برگرفته از احادیث»: دکتر علی نقی فقیهی، دانشیار دانشگاه قم و مدیر مؤسسه مطالعاتی مشاوره اسلامی، دکتر رضا جعفری‌هرندی، استادیار دانشگاه قم و حسن نجفی، دانشجوی کارشناسی‌ارشد برنامه‌ریزی درسی دانشگاه شاهد.

۴. «بررسی و مقایسه میزان توجه به مفاهیم مهدویت در کتب درسی معارف اسلامی آموزش و پرورش (از سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۸۷)»: توسط نویسندگان فوق‌الذکر تهیه شده است.

نهمین همایش بین‌المللی دکتربین مهدویت با موضوع «تربیت زمینه‌ساز؛ راهبردها و راهکارها» یکشنبه، دوم تیرماه ۱۳۹۲ با حضور آیت‌الله مهدوی‌کنی، دکتر علی لاریجانی، آیت‌الله سیدهاشم حسینی‌بوشهری، سردار سرلشکر رحیم صفوی، سردار اسماعیل احمدی‌مقدم و حجت‌الاسلام سیدمسعود پورسیدآقایی، در سالن همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد.

در ابتدای این مراسم، حجت‌الاسلام پورسیدآقایی طی سخنانی با اشاره به امکان پرداختن به اندیشه مهدویت از منظرهای گوناگون، گفت: «منظری که امروزه جامعه اسلامی و جامعه شیعی به‌شدت به آن نیازمند است، نگاه راهبردی، اندیشه‌ای و نظریه‌پردازانه به این آموزه گران‌سنگ است. اگر مهدویت را اندیشه فراتاریخی بشریت و مدیریت آینده جهان بدانیم، این اندیشه به تبیین و تعمیق مبانی و اهداف و اصول نیازمند است و اگر این تبیین صورت گیرد، راه برای نگاه راهبردی به آموزه مهدویت باز خواهد بود.»

وی با اشاره به ارسال ۱۰۸ مقاله فارسی و ۱۰۵ مقاله خارجی به دبیرخانه همایش و حضور ۴۸ مهمان خارجی

۵. «تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دوره ابتدایی به لحاظ میزان توجه به مباحث مهدویت»: دکتر رضا جعفری‌هرندی، استادیار دانشگاه قم است.

۶. «الگوی مفهومی - عملیاتی راهانداز راهبردهای تربیت‌مهدوی در نظام آموزشی کشور» کامیار قهرمانی‌فرد، کارشناس ارشد مدیریت آموزشی آذربایجان شرقی، حمید میهماندوست، کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، حسین بقایی، دانش‌آموخته دکتری برنامه‌ریزی درسی و فاضل قهرمانی‌فرد دبیر دبیرستان‌های شهرستان خداآفرین. در بخشی از این مقاله آمده: «لازم است گام‌های اجرایی و عملیاتی مهمی در جهت تحقق اهداف برنامه‌ها و راه‌اندازی الگوی تربیت‌مهدوی برداشته شود که در این راستا، الگوی معرفی شده در پژوهش حاضر، با هدف شناسایی، تبیین و نهادینه ساختن راهبردهای عملیاتی تربیت‌مهدوی در حوزه‌های سه‌گانه: مغزافزار، نرم‌افزار و سخت‌افزار نظام تعلیم و تربیت کشورمان ارائه شده است».

۷. «تأملی در هویت برنامه درسی تربیت اسلامی مبتنی بر قرآن و عترت (ع)» اصغر ابراهیمی هرستانی دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه تبریز و دکتر موسی پیری استادیار برنامه‌ریزی درسی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.

۸. «سازمان‌های فرهنگی و تربیت‌زمینه‌ساز» وجیهه صالحی، کارشناس طراحی و دبیر آموزش و پرورش اصفهان. ۹. «چشم‌انداز تربیت اجتماعی زنان در فرهنگ مهدویت» حسن ملایی، کارشناس ارشد مهدویت و طلبه درس خارج حوزه علمیه قم.

۱۰. «مؤلفه‌های تربیتی مؤثر در سبک زندگی اسلامی و تأثیرگذار در زمینه‌سازی ظهور امام عصر(عج)» فاطمه سیفی، کارشناس ارشد مدیریت فرهنگی.

۱۱. «عوامل تأثیرگذار بر تربیت‌مهدوی»، قدسی بنده‌کریم، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد.

۱۲. «در جست‌وجوی راهبردهای زمینه‌ساز تربیت‌مهدوی در اسناد بالادستی نظام آموزش و پرورش»، دکتر عبدالحمید رضوی، استادیار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش تهران. به نظر نویسنده این مقاله دستگاه

آموزش و پرورش چنانچه بخواهد براساس مفاد بندها و تبصره‌های مستخرج از پنج سند مورد بررسی در راستای ترویج فرهنگ مهدوی عمل کند، به‌نظر می‌رسد تقریباً همه پستوانه‌های تقنینی و سیاسی همچون سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور فراهم است و از طریق چابک‌سازی زیر بخش‌ها و میان بخش‌هایی که در حوزه‌های ستادی و استان‌ها وجود دارد، آینده‌ای نویدبخش در این زمینه وجود دارد.

۱۳. «انتظار و راهبردهای تربیت‌زمینه‌ساز در رسانه ملی (با محوریت کلام امام خمینی(ره) و آیت‌الله خامنه‌ای(دام‌عزه)» دکتر مهین چناری، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه قم و فاطمه سادات بیطرفان، دانشجوی رشته علوم تربیتی دانشگاه قم. در بخشی از این مقاله آمده است: «یکی از ابزارهایی که نقش مهمی در تربیت افراد جامعه دارد، رسانه ملی است ... و مسئولیت زمینه‌سازی در درجه اول برعهده دولت زمینه‌ساز است. برای روشن‌تر شدن وظایف دولت زمینه‌ساز و رسانه ملی و نیز ارتباط بین این دو، الگوی شش‌وجهی شکل‌گیری فرهنگ انتظار که حاصل ارتباط فعالیت‌های دولت و رسانه است، طراحی و تبیین شد».

۱۴. «برداشت‌های تربیتی دعای سلامتی امام زمان(عج)» سیدمحمد رضا موسوی‌نسب.

۱۵. «تربیت حماسی الگوی تربیت‌مهدوی» نوشته سیدمهدی موسوی، پژوهشگر و طلبه درس خارج حوزه علمیه قم.

۱۶. «بررسی میزان توجه محتوای کتب درسی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران به تربیت زمینه‌ساز ظهور» دکتر یوسف ادیب، دانشیار برنامه‌ریزی درسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تبریز، دکتر فتحی آذر، استاد دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تبریز، اصغر ابراهیمی هرستانی - دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه تبریز.

۱۷. «بررسی راهکارهای بهبود عملکرد نهادهای تربیتی جمهوری اسلامی ایران در تربیت زمینه‌ساز ظهور: بررسی تحلیلی - نظری» اصغر ابراهیمی هرستانی دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی دانشگاه تبریز، دکتر یوسف ادیب دانشیار برنامه‌ریزی درسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تبریز و دکتر فتحی آذر استاد دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تبریز.

۱۸. «آگاهی منتظرانه در سبک زندگی و تربیت زمینه‌ساز» فاطمه خادم شیرازی، کارشناس ارشد علوم تربیتی و مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی و سعید پورعلی، دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه تهران و عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی، بررسی ویژگی‌ها و خصوصیات آگاهی زمینه‌ساز و نسبت آن‌ها با سبک زندگی و تربیت زمینه‌ساز در قالب دو سؤال پیگیری شده است. ویژگی‌های آگاهی تربیت زمینه‌ساز چیست؟ نسبت آگاهی منتظرانه با سبک زندگی و تربیت زمینه‌ساز چیست؟

۱۹. «مقایسه معانی و مؤلفه‌های تربیت دینی و تربیت سکولار» دکتر طیبه توسلی، استادیار دانشگاه قم. از آنجا که در جامعه اسلامی ایران تعلیم و تربیت سکولار جایگاهی ندارد، بنابراین چندان هم شناخته شده نیست. معرفی تربیت سکولار و مقایسه آن با تربیت دینی به‌ویژه تربیت اسلامی، که در تاریخ و فرهنگ کشور ما ریشه‌های کهنی دارد مهم‌ترین منظور این نوشتار و مقایسه مؤلفه‌ها و دستاوردهای این دو نوع تربیت مقصد اصلی این مقاله است.

۲۰. «مبانی تربیت زمینه‌ساز ظهور» سیدمحمدرضی آصف‌آگاه. در چکیده این مقاله آمده است: تربیت زمینه‌ساز ظهور به‌عنوان زیرمجموعه تربیت اسلامی در پی پرورش فرد و جامعه با آموزه انتظار است؛ به‌گونه‌ای که جامعه اسلامی و جهانی را به‌سوی جامعه مهدوی سوق دهد. در این مقاله برخی از مبانی تأثیرگذار بر تربیت زمینه‌ساز در شش دسته مبانی معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی، جهان‌شناختی، انسان‌شناختی، جامعه‌شناختی و دین‌شناختی بیان می‌گردد.

۲۱. «چیستی و چرایی سبک زندگی و نسبت آن با دین و مهدویت» دکتر سیدرضی موسوی گیلانی.

۲۲. «امنیت نرم بر بنیاد تربیت معطوف به غایت» نوشته سجاد رستمی پور و سیدمحمد صالح بهشتی نژاد.

اختتامیه

دست‌اندرکاران همایش به این نتیجه رسیده‌اند که پس از سال‌ها طرح مباحث بنیادین و نظری در عرصه مهدویت باید به‌دنبال راهبردی‌نمودن و عملیاتی کردن فرهنگ مهدویت بود. از این‌رو در این همایش کوشش گردید تا با طرح مسئله تربیت مهدوی مباحث نظری به عرصه عملی کشانده شود.

اولین سخنران مراسم اختتامیه، آیت‌الله محسن اراکی، دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، به بیان سخنانی با موضوع ظهور منجی آخرین از نگاه فلسفه تاریخ اسلامی پرداخت و گفت:

«اصل اول این است که جامعه بشری در حرکت به‌سوی جامعه عدل سراسری است و این نقطه غایبی حرکت جوامع بشری است. هستی جامعه بشری بر مبنای حرکت و تطور برای رسیدن به این نقطه غایبی شکل گرفته است.»

شیخ خلیل الرزق، مسئول انجمن معارف حزب‌الله لبنان دومین سخنران این مراسم بود.

در ادامه این مراسم آقایان سیدرضی موسوی گیلانی، حجت‌الاسلام قنبری، حسین عساریان نژاد، حجت‌الاسلام رهنمایی رؤسای کمیسیون‌های چهارگانه تخصصی این همایش، به ارائه گزارش از نشست‌های مقالات ارائه شده و نشست‌های کمیسیون‌های مربوطه پرداختند.

و آخرین سخنران، حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن ابوترابی فرد، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی، بود.

بیانیه پایانی همایش را حجت‌الاسلام پورسیدآقایی قرائت کرده. در بخشی از این بیانیه آمده است:

«در تربیت زمینه‌ساز ظهور، مهم‌ترین مسئله ترسیم و تدوین جایگاه امام در طرح تربیتی اسلام و مبانی و اهداف این تربیت و تدوین راهبردها و راه‌های دستیابی به آن است.»

